

politiske hensyn vil indenrigs- og sundhedsministeren derfor overvåge den generelle regionale udvikling. Endvidere har ministeren fået til opgave at sikre, at der sker en regional konsekvensvurdering af alle relevante initiativer, således at påvirkningen af udviklingen i en region i større grad vurderes i en sammenhæng.

For at kunne løse denne opgave har Indenrigs- og Sundhedsministeriet i februar 2002 udsendt en vejledning om vurdering af regionale konsekvenser ved gennemførelse af lovgivningsmæssige og administrative tiltag. Vejledningen beskrives nærmere i kapitel 4.

3. DEN REGIONALE UDVIKLING I DANMARK

Den regionale udvikling i de danske regioner er beskrevet i detaljer i redegørelsens bilag 1. (Ikke optrykt her). Endvidere har Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut (AKF) med støtte fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet gennemført en analyse af udviklingen i indkomst og beskæftigelse i de danske regioner. Analysen, der er refereret i bilag 2, (ikke optrykt her) er en opfølgning på den undersøgelse, som blev omtalt i Regionalpolitisk redegørelse 2001.

Historien om de danske regioners udvikling er på mange måder en succeshistorie. I løbet af de sidste 30 år er der sket en markant indsnævring i de regionale forskelle i indkomster. Og set i forhold til andre europæiske lande er der i Danmark en begrænset forskel mellem Hovedstadsområdet og resten af landet, når det gælder økonomisk formåen målt i BNP.

Alligevel har vi fortsat brug for en regionalpolitisk indsats i Danmark. Først og fremmest er der i dag stadig store regionale forskelle imellem de enkelte regioner. Indkomsten i udkantsområderne, herunder Bornholm, Lolland-Falster, og den sydlige del af Fyns Amt ligger mærkbart under landsgennemsnittet. Det skyldes bl.a. en højere arbejdsløshed, at en relativt stor gruppe af personer står helt udenfor arbejdsstyrken, og at der er relativt mange ældre. Samtidig har disse områder ofte et ugunstigt forhold mellem skat og service.

Hertil kommer, at de seneste års regionale udvikling peger i en gal retning. Fra 1998 er der sket en ændring i udviklingen, således at de regionale indkomstforskelle i de sidste år er blevet lidt større. Endvidere har der i de seneste år været en tendens til koncentration af befolkningen i Århus-Vejle-området og i Hovedstadsområdet,

mens der har været en befolkningstilbagegang i visse udkantsområder. AKF forklarer bl.a. dette med, at befolkningen følger beskæftigelsen.

På beskæftigelsesområdet er de regionale forskelle også blevet større. Erhvervsfrekvensen, der for landet som helhed har været faldende siden 1993, er faldet langt kraftigere på Bornholm, Fyn og i Storstrøm/Vestsjælland. Ledigheden har for alle regioner siden 1993 været faldende, men Bornholm har oplevet et mere beskedent fald end de øvrige regioner.

Endelig skyldes en del af indsnævringen i indkomster ikke udkantsområdernes succes, men at der ved omfordeling gennem indkomster og skatter automatisk sker en overførsel fra de rige regioner til de mindre rige regioner.

AKF's undersøgelse analyserer hvilke faktorer, der har haft betydning for indkomstudviklingen i forskellige regioner. De finder, at de væsentligste forklarende faktorer er regionernes eksport til udlandet samt deres evne til at øge salgspriserne på deres produkter. Analysen viser, at der i perioden 1992-99 synes at være en sammenhæng mellem de enkelte regioners uddannelsesniveau og deres muligheder for at øge eksporten eller øge priserne.

AKF viser, at der er store regionale forskelle i befolkningens uddannelsesniveau. Ikke overraskende er uddannelsesniveauet højest omkring universitetsbyerne København, Odense, Århus og Ålborg. Der har endvidere været en tendens til, at de højtuddannede over de sidste 20 år i stigende grad vælger at bosætte sig i de store byer, hvilket naturligt nok kan have tiltrukket vidensintensive virksomheder.

Uddannelsernes placering kan have en betydning for udbuddet af arbejdskraft i regionerne og dermed også for regionernes indkomstudvikling. Sammenhængen er dog ikke entydig og AKF kan ikke i dag påvise nogen sammenhæng mellem universiteternes placering og en regions udvikling i de særligt videnstunge og højteknologiske erhverv. Efter regeringens opfattelse understreger dette behovet for et øget samarbejde mellem forskningsmiljøerne og erhvervslivet.

I forbindelse med udarbejdelsen af redegørelsen er der blevet set nærmere på organiseringen af regionalpolitikken i England, Sverige, Finland og Norge. Beskrivelserne fremgår af bilag 5. (Ikke optrykt her).

Til trods for økonomiske og befolkningsmæssige forskelle mellem landsdelene har Danmark gode geografiske rammebetingelser i forhold til regionalpolitiske tiltag. I Norge f.eks. giver lan-